

Klic TRIGLAVA

LETO III.

15. JANUARJA 1950

ŠTEV. 37.

V ZARES NOVO LETO!

STARO leto je za nami in ni nam ga žal. Mnogo nevskečnosti je bilo v njem tako na osebнем kot no političnem, zunanjem in notranjem področju. Bilo je v znamenju previranja, ki bo vsekakor pustilo posledice in dalo pečat 1950 letu. Rezultati novega leta bodo v glavnem sloneli na razvoju dogodkov, ki smo ga zasledovali v letu 1949.

Borba proti komunizmu se je zaostrila in meja ločnica je jasno potegnjena. Atlantski Pakt, Zapadno-evropska Unija, pripravljajoči se Sredozemski Sporazum, Azijska obrambna zveza in Pacifiški Pakt, bodo to mejo še bolj potrdili in utrdili.

Vojaške priprave so v teku na obeh straneh. Toda ne samo vojaške, marveč tudi in predvsem **moralne**. Temu cilju služijo vse razprave v Organizaciji Združenih Narodov, na raznih mednarodnih konferencah, na kulturnem in žurnalističnem polju, na ekonomskem in socialnem področju ter na komunistični strani z "mirovnimi kongresi", Kominformo in čiščenjem v partijskih vrstah. Cilj teh priprav je ustvariti iz ljudi "robote ideologije," ki bodo pripravljene žrtvovati vse za zmago demokracije na eni odn. komunizma na drugi strani, za zmago enega ali drugega načina življenja. Vsi poskusi nečesa tretjega, vmesnega, doživljajo poraz za porazom. Ti poskusi imajo za cilj združiti mogoče z nemogočim, svobodo poedinca z vsemogočnostjo države, napraviti kompromis med komunizmom in kapitalizmom, dvema gospodarskima sistemoma, ki nujno vodita v politično sužnost. Toda če bi bili ti poskusi vsaj načelno iskrenega značaja, bi bili morda tudi rezultati drugačni. Tako, pa so se nam v preteklem letu zdeli le kot bojazljivost in prazno upanje plavati med demokracijo in komunizmom ter se s tem izogniti njenemu neminovnemu spopadu. Ti poskusi niso želi nobenih simpatij pri voditeljih "dveh svetov" in so škodovali le omahljivcem samim. Ker so vse take spekulacije in upi torej propadli, stoje danes ljudje pred odločitvijo—na to ali ono stran in to brez-kompromisno. Leto 1950 bo nedvomno pokazalo, kdo je kaj. Pokazalo bo v dejanjih. In tudi Tito se temu ne bo mogel izogniti.

Slovensko politično življenje je v preteklem letu enako doživelo večji razmah, ki ne bo ostal brez posledic, pa naj se preživete stvari še tako krčevito skušajo obdržati na površju. Kar je bilo dobro pred desetimi ali celo dvajsetimi leti, ni več dobro danes in že davno ni bilo. Okupacija je to

samo še potrdila in emigracija stoji enako pred končno odločitvijo, da v bodočem letu napravi obračun. Ovirati ta razvoj pomeni samo škodovati samim sebi in narodu doma. Ni res, da se "nič ne da storiti," ni res, da "še ni čas," kot ni res, da "se je vse storilo, kar se je storiti dalo." Slovenska emigracija še sploh ne ve, kakšen je naš NARODNI PROGRAM! In ako je kdo za to odgovoren, potem je to nedvomno oni forum, ki je merodajen, da vodi slovenske zadeve — Slovenski Narodni odbor.

Ko se je previranje v slovenskem političnem življenju začelo pred dobrim letom, je bilo vse tiho, brez vsakršne reakcije. Grobi molk naj bi nadomestil odgovor odn. naj bi pokazal, da je vse skupaj neumnost in brez podlage. Leto 1949 pa je pokazalo, da vse skupaj le ni tako enostavno. Pričeli so se izgovori, glasovi za in proti, na videz nema usta so se odprla in spregovorila—pokazalo se je, da je veliko resnice na tožbah nad našimi političnimi razmerami, a da je ta resnica bila potisnjena zlepa ali zgrda v ozadje, da je v poslednjem času še z večjo silo udarila na dan.

Od prednjega zavisi v marsičem tudi naš osebni položaj. Res je, da se sicer poskušajo Slovenci kar najbolje organizirati po posameznih državah, kjer se nahajajo, toda vidnih uspehov ni zaradi naše maloštevilnosti. **Potrebna je široka koncentracija, ki bo obsegala vse emigrante, kajti dokler bodo sredstva in sile razcepljene na posamezne države, bomo vedno ostali nekje pri začetku in ne bomo nikdar doživeli pravega razmaha. Zveza slovenskih kulturnih, socialnih in strokovnih organizacij v emigraciji nam je potrebna kot bel kruh.** Pri tem pa je treba pustiti politiko in strankarstvo ob stran, sicer ne bo vseslovensko, ampak nekaj kar smo si nažalost privoščili v preveliki meri pred vojno, ko smo imeli že skoraj klerikalna in liberalna gasilska društva.

Novo leto nam torej narekuje tri važne naloge:

1. Postaviti naše politično predstavništvo na zdrave osnove;
2. Slovenski narodni program;
3. Zveza slovenskih kulturnih, socialnih in strokovnih organizacij.

Ako bomo ostvarili te tri naloge, bomo lahko mirneje in sigurneje gledali v bodočnost. Naš narod doma pa bo imel zavest, da ima v svobodnem svetu resno oporo v svoji emigraciji in bo lažje čakal trenutka, ko bo odresen komunističnega jarma in ga ne bo strah, kaj pride za tem.

★ ★ ★

SLOVENCEM V TUJINI!

Za Božič je dr. Krek, predsednik Slovenskega narodnega odbora, naslovil pismo "Slovcem v tujini." Prav lepo se v začetku spomni praznikov, "praznikov veselja, novega življenja za vse kristjane." Vsem želi v več kot par besedah, da bi "praznovali v svetem božičnem duhu in prelepi slovenski svečanosti."

Ob praznikih smo pozdravili lepe misli, vedno zanimivo pa je malo razpravljanja o vprašanih, ki so vsaj za Novo leto vsem prišla na misel. "Kako izgleda, kdaj gremo domov, kdaj bodo naši rešeni?" V božični poslanici, ki nam je tudi po dolgem času dokaz, da SNO še živi, zagotavlja dr. Krek, da smo hodili pravo pot. Veseli smo, da po več letih spet čujemo od predsednika

SNO, ki v nadaljnjem ubira podobne strune, kot so zvenele v oktoberski "Besedi Slovcem," katero je izdala Slovenska Pravda. "Največja in prva želja," da bi se slovensko ime slišalo, je tako dobila ponovnega povdarka. Vidimo javno besedo, da je "slovensko zastopstvo storilo vse, kar je bilo resno storiti mogoče." Zdi se nam sicer, da je bil SNO v svojih namerah preskromen in enostranski, ne vemo pa, kako daleč je želel in nameraval delovati. Klic Triglava je že večkrat ugotovil, kaj in kje vse bi bilo treba delovati in kako. Prav gotovo se vse politično delo ne more osredotočiti na priložnostne izjave in obiske pri raznih zapadnih političnih osebah. Ustanova, kot je SNO, bi morala biti voljna in sposobna

razviti tako široko dejavnost, da bi jo bilo vedno čutiti in bi slejkoprej opazili rezultate tega dela. Saj naj bi bil SNO ustanova, ki naj zastopa slovenske koristi, še več, ki naj bi bil nekaka naša svobodna slovenska vlada v izgnanstvu.

Posebno pozdravljamo poslanico, ker je predsednik Narodnega odbora uvidel, da mora slovensko javnost seznanjati s svojim delovanjem in uspehi svojega dela. Ni namreč demokracije brez načela odgovornosti in Slovenski narodni odbor je slovenski javnosti odgovoren za svoj obstoj in delovanje. Zato beleži Klic Triglava to božično pismo s posebnim zadoščenjem, ker je potrdilo načel, za katera se že dolgo zavzema. Vendar nam

pismo ne pove mnogo, a z dobro voljo lahko vidimo v njem znak, da se bo obrnilo na boljše. Daje nam večje upanje za Novo leto, kajti "ni dvoma, da se bo to delo še pomnožilo in bomo živo potrebovali pomoči vseh in vsakega Slovenca in Slovenke." Na ta način bo delovanje naše najvišje emigrantske ustanove zavzelo tiste širine, ki ji grede. Tako se bodo prečistili pogledi slovenske emigracije in njenega vodstva. To oznanja Klic Triglava že v tretje leto!

In združimo se z dr. Krekom v zaključnem vzkliku, da nam Bog daj slogo! Ne slogo molka, brezdolja in izgovorov, temveč slogo v dejavnosti, prizadevanju, svobodi.

* * *

BOŽICEVANJE V LONDONU

SLOVENSKO društvo v Vel. Britaniji, ki obstoja komaj pičlih pet mesecev in ki se še vedno mora boriti z začetnimi težavami, skromnimi sredstvi in pomanjkanjem lastnih društvenih prostorov, si je zadalo precej drzno nalogo—organizirati slovensko božičevanje v Londonu. Ni to mala stvar in zato tudi nisem pričakoval prireditve, ki bi odgovarjala našim nekdanj tehnico neprekosljivim družabnim večerom v domovini. Bilo je to v—domovini, kjer so nam bila vsa sredstva pri roki in kjer ni nihče izpraševal, kje bo prenočeval—večer je minil in vsak se je podal domov v svojo posteljo; toda v tujini je to bistveno—bistveno drugače. In če bi bilo vsaj tisoč Slovencev v Angliji, nekaj sto pa v Londonu, ne pa 600 razkropljenecv med 45 milijoni Angležev, bi imelo Slovensko društvo dovolj rok, da izvede zastavljeno nalogo brezhobno. Tako pa smo lahko zadovoljni s tem, kar je bilo. Društveni odbor je gotovo napravil svoje zaključke in se bo v bodoče ravnal po njih.

Predsednik društva g. Šesek je v otvoritvenem nagovoru povdaril trden namen odbora povečati aktivnost v letu 1950. V jednatih besedah je orisal naše stanje in stanje doma ter nakazal naloge, ki čakajo Slovence v emigraciji, da doprinesejo k osvobojenju našega naroda izpod komunistične tiranije.

Sveti večer smo preživeli v okusno pripravljene prostoru, ob jaslicah in globoko realističnem Rehbergerjevem božičnem prizoru, ki je pokazal vso tragedijo našega naroda in našega družinskega življenja danes. Na sveti večer se ponovno obudijo spomini in osvežijo stare rane. Otroci trpe bogsigavedi kje po svetu, oče in mati pa samevata sama doma v bolesi in premišljevanju. Edini sin, ki jima je ostal pri hiši, je podlegel novotarijam in brezbožni propagandi, zašel že med vojno med partizane, ubil lastnega brata in s prezirom motril sedaj očeta in mater, zatopljena v molitev za svoje otroke. Toda božična noč, ki prinaša v srca ljudi mir in spravo, ki je dala človeštvu največji čudež—rojstvo Boga Človeka, povrne končno tudi to izgubljeno ovco na pravo pot in družina, kakorkoli že razbita na vse vetrove, se začuti ponovno eno—v upanju, ljubezni in trpljenju. Tako združena prisostvuje polnočni sveti maši, ki je kot potrdilo naše globoke vere v odrešenje in očiščenje.

Zatopljeni v te misli smo prisostvovali dvem mašam, ki ju je daroval župnik g. Ignacij Kunstelj.

V ponedeljek, na Štefanovo, se je vršila seja Sveta Slovenskega društva, ki jo je vodil svetov predsednik g. dr. Alojzij Kuhar.

Za namestnika g. dr. Kuharja je bil izbran g. Marjan Gorjup, za zapisnikarico pa gđc. Anica Kranjčeva.

Svet je razpravljajal o nekaterih zelo važnih točkah, ki bodo predložene društvenemu odboru v razmišljanje. Predvsem se je razpravljala medsebojne pomoči v slučaju bolezni, nesreče, rojstva in smrti v družini. V ta namen naj bi se ustanovil posebni podporni pododbor, ki bi vse take slučaje hitro in učinkovito proučil.

Svet je ugotovil potrebo, da Slovensko društvo ustanovi pokrajinska poverjeništa, ki bodo imela neposreden stik s člani društva na pripadajočem področju in lahko na licu mesta ugotavljala razmere in priporočala odboru potrebne ukrepe.

V poslednjem času se je pojavila tudi nujnost slovenske strokovne organizacije, ki bi imela, če

že ne vpliva, pa vsaj svoj glas pri raznih angleških in mednarodnih strokovnih organizacijah. Dogodilo se je namreč, da so se vršili v Londonu razni kongresi, pri katerih Slovenci nismo bili zastopani ali pa zastopani po samozvanih predstavnikih—v veliki večini ne-Slovencev, ki se kajpak maio brigajo za nas, a smo jim potrebni zaradi števila. Zato bo svet priporočil izpremembo pravilnika SD tako, da bo SD tudi strokovna organizacija Slovencev v Vel. Britaniji, ki naj se vključi v angleški Congress of Trade Unions in Mednarodno zvezo strokovnih organizacij. SD naj bi poskrbela, da bodo slovenski zastopniki poslani na vse mednarodne kongrese, vrsece se v Angliji, tako žurnalistične in druge. SD naj stopi v stik s Slovenci v Franciji, Belgiji in Holandiji, da bi vsi skupaj ustvarili močno strokovno organizacijo.

Svet se je nato bavil še z vprašanjem pomoči slovenskim beguncem v evropskih DP-taboriščih, ki jo že vrši "Socialni Sklad 29. oktobra" kot ustanova "Klica Triglava" in bo predlagal odboru, da vprašanje pomoči vzame v pretres.

Enako je padlo nekaj predlogov za skupno kulturno nastopanje pred tujino, za kar je potrebna skupna akcija slovenskih kulturnikov kjerkoli se že nahajajo v svetu. Idealno bi bilo imeti centralno slovensko kulturno glasilo.

Svet je torej nanizal vrsto vprašanj, ki so sedaj prepuščena odboru, potrebna pomoč in sodelovanje vseh članov. Vsak začetek je težak in kolikršna bo pomoč članstva—tolikšni bodo uspehi in sadovi.

Po seji je imel g. dr. Kuhar daljši nagovor na zbrane Slovence in v prepričljivih besedah izrazil trdno vero v osvobojenje naše domovine in našo rešitev. Nešteto je primerov—zlasti pa še praznovanje božiča širom sveta—, ki nas zagotavljajo, da krščanstvo še živi, še deluje in še predstavlja silo, ki je sposobna postaviti se po robu komunizmu. In dokler ta sila obstoja, smo lahko gotovi, da dan vrnitve domov pride z gotovostjo neminovnega.

Božičevanje v Londonu je uspelo—v svoji skromnosti, z domačo besedo. Srečno v Novem letu!

Stanič Ivan

* * *

KASNA — TODA VEDNO

BRATSKA CESTITKA!

Cenjenemu uredništvu "Klic Triglava"!

V božičnih dneh bodo naše misli pohitele k Vam naši prijatelji in dobrotniki v Angliji in Vam na praznik božjega rojstva izročile naša topla voščila. Naj bi Njegov vzgled miroljubnosti in neizmerne dobrotljivosti napolnil srca vseh ljudi in blagoslovil vsa naša dejanja. Mnogo sreče in uspehov vsemu Vašemu delu Vam žele

Slovenski akademiki v Grazu,

Hochsteingasse 37.

Graz, decembra 1949. Za predstavniški odbor:

M. Rak

* * *

IZ UREDNISTVA

Uredništvo in Uprava "Klica Triglava" sta prejela ob priliki Božiča in Novega leta številne čestitke in voščila. Zaradi pomanjkanja časa—saj so člani uredništva in uprave rudarji in tovarniški delavci!—se tem potom vsem najlepše zahvaljujemo.

RAZGLEDI

V tej rubriki objavljamo članke, ki se tičejo aktualnih vprašanj. Članki so smatrani kot osebno mnenje piscev in morajo biti zato podpisani. Uredništvo

DR. M.O.: LEGITIMACIJA, VLOGA IN DOLŽNOSTI SLOVENSKE POLITICNE EMIGRACIJE

LEGITIMACIJO predstavljati v emigraciji jugoslovanske narode danes ne morejo imeti več samo politiki.

Jugoslovanske politike moremo deliti na: (1) t.zv. "izvoljene" politike in (2) ljudi s politično avtoriteto. Ta politična avtoriteta naj bi se obstojala pri narodih doma, ali pa naj bi bila pridobljena s političnim delom pri zapadnih zaveznikih med in po vojni. Ker je v emigraciji ljudi s politično avtoriteto zelo malo, ali jih pa sploh ni, se bomo pobavili na tem mestu z ljudmi, ki si danes lastijo legitimacijo, katero naj bi si pridobili na raznih volitvah v predvojni Jugoslaviji.

Skoro vse predvojno politično delo teh politikov je bilo strahotno zgrešeno. Večina njih je so delovala pri tej ali oni diktaturi, iz česar izvira, da se danes ne morejo skicevati na svojo demokratično preteklost.

Njihovo politično delo med vojno pa je bilo naravnost porazno. Jugoslovanski politiki so l. 1941 prišli v emigracijo z ogromnimi političnimi kapitali. S svojo kratkovidnostjo, mnogokrat trdoglavostjo in še večkrat nesposobnostjo so storili vse, da pri zaveznikih te moralne politične kapitale — da o materialnih raje ne govorimo — popolnoma zapravijo. Zaradi svojih medsebojnih preprirov in intrig, ki so največkrat imeli za edini cilj reševanje osebnega prestiža, so pri zaveznikih izgubili vsako zaupanje in slednjič zapravili sleherni kredit. S tem so prenehali obstojati kot politični faktor. Pri svojem izgovarjanju na fatalnost, na Teheran, Jalta, itd. ne bi smeli pozabiti, da so sami pripravljali to "fatalnost": zavezniki jih niso mogli jemati več resno in so zato začeli iskati na Balkanu novih "prijateljev".

Kar se tiče legitimacije, pridobljene na volitvah v predvojni Jugoslaviji, moramo razlikovati dve dobi: pred in po šestojanuarskem režimu.

Nihče ne bi oporekal legitimacije politikom, ki so bili izvoljeni pred diktaturo, če ne bi od tedaj minilo že celih dvajset let. Tu se postavlja vprašanje zastarelosti. Mlajše, izpod 40 let stare generacije sploh niso imele prilike političnega udejstvovanja v demokratičnem političnem redu in zato torej tudi niso imele možnosti po demokratičnih principih voliti ali biti voljene v kakršnakoli predstavništva.

Za legitimacijo, pridobljeno po šestojanuarskem režimu, se postavlja vprašanje: ali so se sploh kdaj mogli in ali se morejo še celo danes bivši narodni poslanci, župani itd. (razen onih, ki so bili izvoljeni na opozicionalnih listah) sklicevati nanjo? Ta "legitimacija", pridobljena z izvolitvijo na **edinstveni listi vsedržave stranke** (prim. paralelizem s sedanjim režimom v domovini) po določbah najbolj nedemokratičnih volilnih zakonov, z javnim glasovanjem, je pač vse kaj drugega kot legitimacija. Pri tem ni treba omenjati, da so sedeli v jugoslovanskih "parlamentih" "narodni" poslanci, ki so bili "izvoljeni" s po šestnajst dobljenih glasov, dočim so kandidati opozicije propadli z desetisoči dobljenih glasov.

Kar je rečeno o legitimaciji, velja v splošnem za vse jugoslovanske politike, razen morda predsednika HSS, ki verjetno še danes predstavlja največjo politično avtoriteto hrvatskega naroda, z druge strani pa je tudinjegova legitimacija, ker je bil izvoljen na opozicionalni listi, zaradi tega dejstva samega močnejša od vseh drugih jugoslovanskih politikov.

Če pogledamo bližje še t.zv. Slovenski Narodni odbor, katerega edina odlika je njegova nedelavnost, tedaj vidimo, da je sestavljen iz slovenskih predstavnikov dveh polfašističnih in totalitaristično usmerjenih strankarskih kombinacij, JNS in JRZ. Tudi tedaj, če vzamemo kot osnovo za sestavo slovenske narodne reprezentance same politične stranke in grupe, ta SNO ne more prenesti najblažje kritike. Kajti znano je, da obstoja v katoliškem taboru poleg JRZ, katere zadnji tajnik banovinskega odbora je sedanji predsednik SNO, še dovolj drugih skupin, ki bi morale biti zastopane v njem. V napredno-demokratskem taboru pa bi

bilo naravnost absurdno trditi, da so ostanki stare JNS edini predstavniki tega dela slovenskega naroda. Pri vsem tem se niti ne dotaknemo socialistov, kmetijcev, itd. Tudi način, na kakršen je bil SNO ustanovljen, ali bolje rečeno imenovan (po vzorcu "voditeljskih" ideologij obeh gori imenovanih političnih frakcij) sumljivo spominja na nekaj, kar se ne bi moglo imenovati demokracija.

Tudi kvalifikacija "politik" je preveč enostranski kriterij. To je še prav posebno važno sedaj, ko so razni diktatorski in pseudo-demokratski režimi v zadnjih desetletjih oslabil, če že ne pregazili mnoge predvojne strankarske strukture. Zato bi bila ustvaritev vsake narodne reprezentance na zgolj politični bazi hipotetična in celo nevarna, ker bi mogla izzvati v domovini vtis, da se starim politikom s strani zaveznikov na ta način že vnaprej daje mandat za prevzem oblasti po osvoboditvi.

Vzroki temu žalostnemu stanju tiče v dejstvu, da že v predvojni Jugoslaviji politično življenje ni bilo niti približno demokratično.

V narodu ne obstojajo samo politične stranke, temveč tudi razne druge sile in vrednote, ki v danih razmerah mnogo bolj avtoritativno in celo legitimno predstavljajo narod. To so razne kulturne, znanstvene, strokovne, verske in druge organizacije, ustanove, grupe in poedinci. Vse te vrednote skupaj sestavljajo življenje enega naroda.

V nedostatku demokratično izvoljenih predstavnikov je edino pravilna reprezentanca naroda skupnost predstavnikov čim večjega števila takih narodovih vrednot in sil, a ne samo političnih. Pri tem je važno zavedati se pravila, da je treba slediti življenju. Življenje obnavlja stare in izrošene moči z novimi, mladimi, svežimi. Danes pa izgleda, za Slovence to naravno pravilo o obnovi ne velja. Mnoge slovenske politike je že zdavnaj pregazil čas. In če se končna zmaga protikomunistične borbe zavleče še za nekaj časa, tedaj bo priroda v svojih neizprosnih zakonih sama napravila red med temi še preostalimi "nesmrtniki".

In ali naj vsa slovenska politična emigracija čaka na ta čas, ko bodo zadnji ostanki teh tako ekskluzivnih narodnih predstavnikov pomrli?

Emigracija se mora zavedati, da bo dajala narodu za vse svoje delo in nedelo odgovor. Če je skozi pet let dobronamerno molčala, ker s svojo javno kritiko ni hotela dajati videza notranje razcepljenosti in ker je upala, da bodo "politiki" končno le našli vsaj majhno demokratično navdahnjenje, je po tej dobi brezdeja in brez rezultatov postala njena dolžnost, da z vsemi sredstvi zahteva takojšnjo sestavo pravilne narodne reprezentance. Naloga slednje pa bo nujno formuliranje slovenskih narodnih teženj kot minimalnega narodnega programa, ki naj služi za bazo bodočemu političnemu delu.

JAVNO MNENJE

Gobe po dežju.—Uredniku KT. V božičnem pismu dr. Kreka sem spet zasledil omenjeno Demokratsko stranko, o kateri mi ni znano, da bi obstojala v Sloveniji in je seveda ni v Narodnem odboru, ki je sestavljen iz SLS, JNS in socialistov. Rad bi preko Vašega lista vprašal za svet v tej zagati, ko izgleda, da se stranke pojavljajo v emigraciji, kot da bi gobe rasle po dežju in brez zemlje. Ali mi more kdo pojasniti to stranko, L.K.

Belcebuba s hudičem . . .—Kanadski zunanji minister g. Pearson je 1. decembra izjavil pred člani Organizacije Združenih Narodov, da so Jugoslovani sedaj morali zastaviti celo svoja življenja v naporu, da se sami zase osvobodijo jarma sovjetske nadvlade.

In ni ga človeka, ki bi povedal svetu, da bi se Jugoslovani prav tako radi osvobodili tudi Titovega jarma? Ali ne bi bila v prvi vrsti dolžnost emigracije, da to dopove? K.S.

Opustimo šale na račun SNO.—V 33. št. KT se je pritoževal g. Stefan G. nad mojim namigavanjem ob prevzemu oblasti po Narodnem odboru v Ljubljani maja 1945. Naj na kratko odgovorim: Ne bi bilo zaenkrat preveč umestno v tujini odprto iznašati pred svet ozadje dogodkov maja 1945. Vem, da KT berejo naši politični ljudje in ker je KT eden naših redkih svobodnih časopisov, sem napisal tiste besede, da z njimi predvsem opozorim one prizadete može, ki so igrali glavno vlogo v maju 1945: naj namreč malo previdneje šarijo po emigrantskem svetu s svojimi "legitimacijami," s svojim "vladanjem" in z "zaupnico," ki da jo jim je izrekel slovenski narod maja 1945. V emigraciji in doma namreč žive ljudje, ki temeljito poznajo zakulisje tega prevzemanja oblasti ter morajo gotovo nekoč tudi spregovoriti. To pa gotovo ne bi bilo prijetno. S.

KRATKE VESTI

Potemkinove vasi so šli gledat.—28. decembra je odpotovalo dvanajst angleških socialističnih poslancev na 2—3 tedenski obisk v Jugoslavijo. Koncem meseca se lahko torej nadejamo kake serije zanesenih člankov o Jugoslaviji v angleškem časopisju, ki utegnejo sramežljivo preskočiti pomanjkanje svobode in podobne dobrote titoizma.

BONN. — Zapadna Nemčija bo dobila £350 milijonov Marshallove pomoči.

MOSKVA.—Na zmagoviti obisk je prišel kitajski komunistični vodja Mao Tse-Tung. Kitajskim nacionalistom je ostal samo še otok Formoza. USA se v zadevo ne misli več vmešavati.

COLOMBO. — 9. januarja se je pričela konferenca zunanjih ministrov Britanskega Commonwealtha. Avstralija bo verjetno prevzela nase organizacijo azijskega in pacifiškega anti-komunističnega bloka.

HAMBURG.—Poslednji nemški vojni zločinec, ki so ga sodile angleške oblasti, bivši field-maršal von Manstein, je bil obsojen na 18 let ječe.

LONDON. — Odslej naprej bodo armade Amerike, Kanade in Velike Britanije uporabljale isto orožje in isto opremo ter imele isti način vežbanja.

MOSKVA.—21. decembra je praznoval Stalin svojo 70-letnico. K rojstnemu dnevu so mu poslale čestitke tudi zapadne države, toda nobene Tito. — Zapadno-nemški predsednik je v svoji čestitki izrazil upanje, da do Rusi kaj kmalu poslali domov en milijon nemških vojni ujetnikov, ki so še vedno za Železno zaveso . . .

Nek angleški dopisnik pa je v "Daily Expressu" zaželel, da bi Stalin na svoj rojstni dan oprostil nekemu Čehu, ki je v Pragi brnil v Stalinovo sliko, ker bi milijoni drugih prav radi storili isto z originalom . . .

BERLIN.—Nemška policija v sovjetski zoni se sestoji iz šest grup, od katerih vsaka šteje baje 60.000 mož. Oboroženi so s težkim topništvom, motoriziranimi vozili in lahкими tanki. 25 letal je na razpolago za vežbanje nemških pilotov. Policijska skupina ob baltijskih obali uporablja torpedovke in ladje za obalno obrambo. Ta "policija" naj bi bila jedro bodoče oblasti, "ko se Sovjeti umaknejo iz Nemčije."

KAIRO.—Pri splošnih volitvah so dobili wafdisti 128 poslancev, ostali 38. Wafdisti so proti sedanjemu kralju Faruku, ki se je pred letom dni ločil od svoje žene in sedaj zaljubil v 16-letno zaročenko nekega egiptskega diplomata. Ta škandal bo verjetno spodmaknil prestol še enemu izmed par preostalih kraljev na svetlo.

LONDON. — Anglija ne misli izdelovati atomskih bomb na svojem ozemlju, ker je prenaseljena in je za sovražnika zelo lahko uničiti take naprave. Vse dobave bo oskrbela Amerika.

LONDON. — Britanski rudarji so v letu 1949 nakopali 202 milijona 674.100 ton premoga, kar pomeni 674.000 ton več kot pa je bil cilj.

WASHINGTON. — Ameriški veleposlanik pri Titu g. G. Allen je izjavil, da Amerika ne bo držala rok križem, če bi Sovjeti napadli Jugoslavijo.

WASHINGTON.—Predsednik Truman je predlagal Kongresu, da odobri 393 milijone funtov za oborožitev enajstih ameriških zaveznikov v bodočem finančnem letu. Za domačo obrambo je predlagal odobritev 4.281 milijonov funtov, za atomsko oborožitev pa 291 milijonov funtov.

V Jugoslaviji pa rožice sade, kajpak! . . . Cenjeni g. urednik! V Romuniji so izdali odlok o obveznem delu na cestah za moške in ženske. Obvezani so delati nekaj dni na leto. Ob tem pripominja "Manchester Guardian," da so se vrnili še za korak nazaj v staro dobo tlačanstva.

Ali ne bi bilo dobro, da dobimo tudi mi že končno neko svojo agencijo, ki bo dajala točne podatke tujim časopisom o stanju v Jugoslaviji, kot jo imajo n. pr. Čehoslovaki s centralo v Parizu. O stanju v Jugoslaviji se namreč piše tako, kot da bilo za vzgled ostalim državam. O prisilnem delu se nič ne sliši, raje o dopisnikih, ki so "na lastne oči videli" s kakim navdušenjem delajo udarne brigade in to ne po nekaj dni na leto, marveč po nekaj mesecev in vse nedelje!

R.M.

LONDON.—23. februarja se bodo vršile v Vel. Britaniji splošne volitve. Enako se bodo vršile volitve 19. februarja v Grčiji, 12. marca v Sovjetski Zvezi in približno v istem času v Jugoslaviji.

POLOŽAJ DOMA

po razgovoru z gospodom, ki je pred kratkim prišel preko meje

Oblast prisilno odkupuje kmetijske proizvode po smešno nizkih cenah. Za pšenico in žito n.pr. plača 2—5 Din za kg, medtem ko stane na črni borzi 80—100 din; vino 5—7 din za liter, a prodaja ga potvorjenega za 100 dinarjev. Ista praksa velja za živino, mast, sir, perutnino, sadje, jajca itd. Plačuje se v bonih, na katere dobi kmet sol, tobak, kako poljedeljsko orodje in drugo, kar se ne more kupiti za denar.

Na mestna tržišča pride zelo malo z dežele in še tisto je po tako visokih cenah, da si delavec, še manj pa uradnik, lahko privoščiti. Nešteto je slučajev, da meščani prodajajo celo postelje in posteljino, samo da si morejo kupiti kak priboljšek, zlasti pa drva za zimo in mast, ki se ne dobi na karte. Obleka je racionirana, toda niti najpotrebnejšega ni mogoče dobiti.

Delavci, uradniki v gotovih kategorijah, otroci in žene v drugem stanju dobivajo dnevno od 150 do 600 gr kruha dnevno, 2—3 decilitre olja na mesec in v poslednjem času tudi od 600 gr do 1 kg sladkorja mesečnoter nekak nadomestek za kavo.

Ako nekdo neopravičeno izostane z dela, se mu v naslednjem mesecu odvzame odgovarjajoča količina hrane. Kjerkoli se v kaki trgovini pojavi kako blago, se naberejo dolge vrste čakajočin ljudi.

Plače uradnikov in nameščencev se gibljejo med 2.200 in 6.000 din, medtem ko dobi delavec 12.50—25 dinarjev na uro. Normalno prejema uradnik 2.800—3.600 dinarjev mesečno, delavec pa med 3.500—5.000 din.

Cene ne odgovarjajo zaslužku. Tako stane mast 500—600 din kg, slanina 600 din kg, bela moka 150—180 din kg, sir 400 din, medtem ko ni mogoče dobiti riža ali prave kave. Mleko je na karte in ga dobijo le mali otroci od 3 dcl. do pol litra dnevno. Čevlji slabe kakovosti stanejo 3.500—5.500 din, najobičajnejša obleka pa 10.000 din.

Seveda ne velja to stanje za partijske in policijske funkcionarje, člane UDBe in milice. Za njih so posebna skladišča.

Za Tiskovni Sklad sta darovala g. S.O. iz Oakhama 10/- in g. P.F. iz Dove Holesa 4/- . Iskrena hvala!

Za Tiskovni Sklad je daroval g. F.N. iz Yaxleya 4/- . Najlepša hvala! Zaradi prezaposlenosti tiskarne bo koledar izšel s prihodnjo številko KT.

KLIC TRIGLAVA je glasilo demokratskih protikomunističnih Slovencev v emigraciji! Izhaja 15. in 30. v mesecu.

Naročnina znaša: **Anglija**: 24/- letno, 6/- četrtletno. Plačljivo potom Postal Orderja.

Nemcija: 12/- letno, plačljivo preko prijateljev v C.M.W.S.

USA in Kanada: 3 in pol dolarja letno. Velja za dostavo z navadno pošto.

Argentina: 20 pezosov letno, plačljivo dostavljalcu. Posamezna številka 1 pezos.